

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Qualiter per ista tria in nobis co[n]summetur tentatio. H

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

or rationis portio, quasi vir debet præesse & domi-
nari: inferior vero, quasi mulier debet subesse & o-
bedire. Ideo vir secundum Apost. non debet habe-
re velamen, sed mulier. Et sicut in cunctis anima-
tibus non est repertum homini adiutorium simi-
lesibi, sed de illo sumptum, quod ei formaretur in
coniugium: ita & in partibus animæ quas cum pe-
toribus habemus communes, nullum menti no-
stræ simile est adiutorium. Vnde Aug. in eodem,
Illud nostrum, quod in actione temporalium tra-
ctandorum ita versatur, ut non sit in nobis com-
mune cū pecore, rationale est quidem, sed ex illa
rationali mente, qua subhæremus intelligibili, &
incommutabili veritati, tanq; ductum, & inferio-
rib; tractâdis gubernâdisq; deputatū est. Sicut e-
ním in omnib; pecorib; nō est inuentum viro ad
iutorium simile sibi, nisi de illo de tractum in co-
niugium formaretur: ita menti nostræ qua super-
nam consulimus veritatem, nullum est ad usum
rerum temporalium, quantum naturæ hominis
satis est, simile adiutorium ex animæ partibus
quas communes cum pecoribus habemus. Ideoq;
rationale nostrum nō ad unitatis diuortium se-
paratum: sed in auxiliū socieratis quasi deriuatū
in suo dispartitur officio. Et sicut vna caro est duo
rum in masculo, & in foemina: sic intellectum no-
strum & actionem siue rationē & appetitum ra-
tionalem, vel si aliquo modo significantius dici
possunt, vna mentis natura complectitur: ut sicut
de illis dictum est, Erunt duo in carne vna: sic &
de his dici possit, duo in mætrâ. Ecce ex his ver-
bis aperte intelligi potest, qualiter in anima ho-
minis existat imago illius coniugii, & qualiter in
singulis nostrum spiritualiter sint illa tria, scilicet
vir, mulier, serpens.

Qualiter per illa tria in nobis consummetur tentatio. H
Nunc superest ostendere, quomodo per hæc tria
Cæ in no-

*Aug. li. 12.
de tri. ca. 3.
in princip.*

Gen. 2. 18.

in nobis consummetur peccatum: ubi agnoscitur posse
terit, si diligenter intendatur, quid sit in anima
mortale vel veniale peccatum, ut enim ibi serpens
fuerit mulier, & mulier viro: ita & in nobis sensualis
motus cum illecebram peccati conceperit, quasi
serpens suggerit mulier, scilicet inferiori parti rationis,
id est, rationi scientie, quae si consenserit illecebre,
mulier edit cibum vetitum: post de eodem dat viro,
cum superiori parti rationis, id rationi sapientiae
eandem illecebram suggerit, quae si consentit, tunc
viro etiam cum foemina cibum vetitum gustat. Si
ergo in motu sensualitatum peccati illecebra te-
neatur, veniale ac leuissimum est peccatum: sive
vero inferior pars rationis consenserit, ita ut sola co-
gitationis delectatione sine voluntate perficien-
di teneatur, mulier sola manducavit, non vir: cuius
auctoritate cohibetur voluntas, ne ad opus usque
perueniat. Si vero ad sit plena voluntas perficien-
di, ut si ad sit facultas, ad effectum perducatur, vir
quocumque manducat, quia superior pars rationis ille-
cebre consensit, & tunc damnable & graue pecca-
tum. Quando autem mulier sine viro gustat, aliquam
doest mortale, aliquam veniale peccatum. Ut n. di-
ctum est, tunc mulier sine viro gustat, cum ita dele-
ctatione cogitationis peccatum tenetur, ut facienda
non decernatur: vel cum quida terminus & mensura
peccato adhibetur a viro, ut non licet mulieri ef-
frenata libertate in peccatum progressi. Si ergo pecca-
tum non diu teneatur delectatione cogitationis,
sed statim ut mulierem tetigit, viri auctoritate
repellatur, veniale est. Si vero diu in delectatione
cogitationis teneatur, & si voluntas perficiendi
detinatur, mortale est, & pro eo damnabitur simul vir
& mulier, id totus homo, quia & tunc vir non sicut de-
buit, mulierem cohibuit: unde potest dici consenserit.

Quando mulier gustat sine viro, rursum a i quando mortale aliquando veniale peccatum est.

Repetitio summam perstringens.

Itaque ut breuiter summam perstringam quan-
do